

مسئولیت متن و شکل بدوش نویسنده مضمون میباشد، عقیده نویسنده لزوماً نظر افغان جرمن آنلاين نمی باشد

۲۰۲۵/۱۱/۰۵

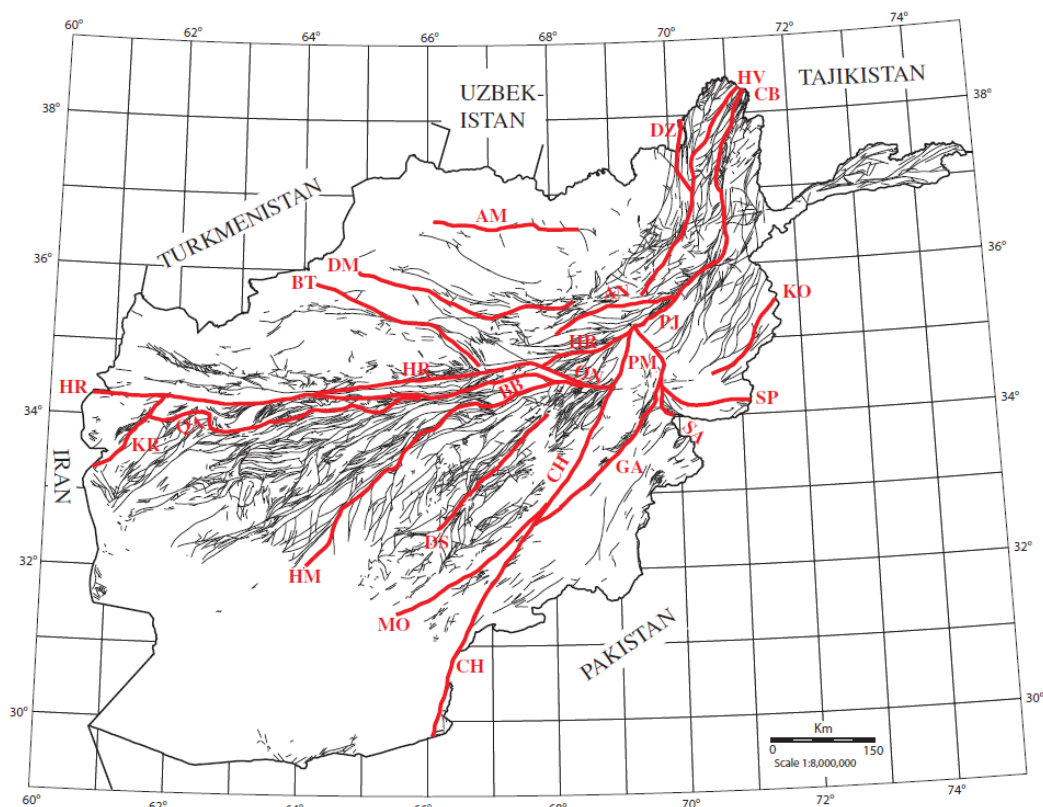
داکتر عبدالحنان روستائی

زلزله در بلخ و سمنگان

به تاریخ 14 سپتامبر 2025 مقاله تحت عنوان "عوامل زلزله در افغانستان" در وبسایت افغان - جرمن آنلاين به نشر رسید، که تحت این لینک قابل دریافت است:

<https://www.afghan-german.net/upload/Tahlilha PDF/Roostai h zelzela dar afg.pdf>

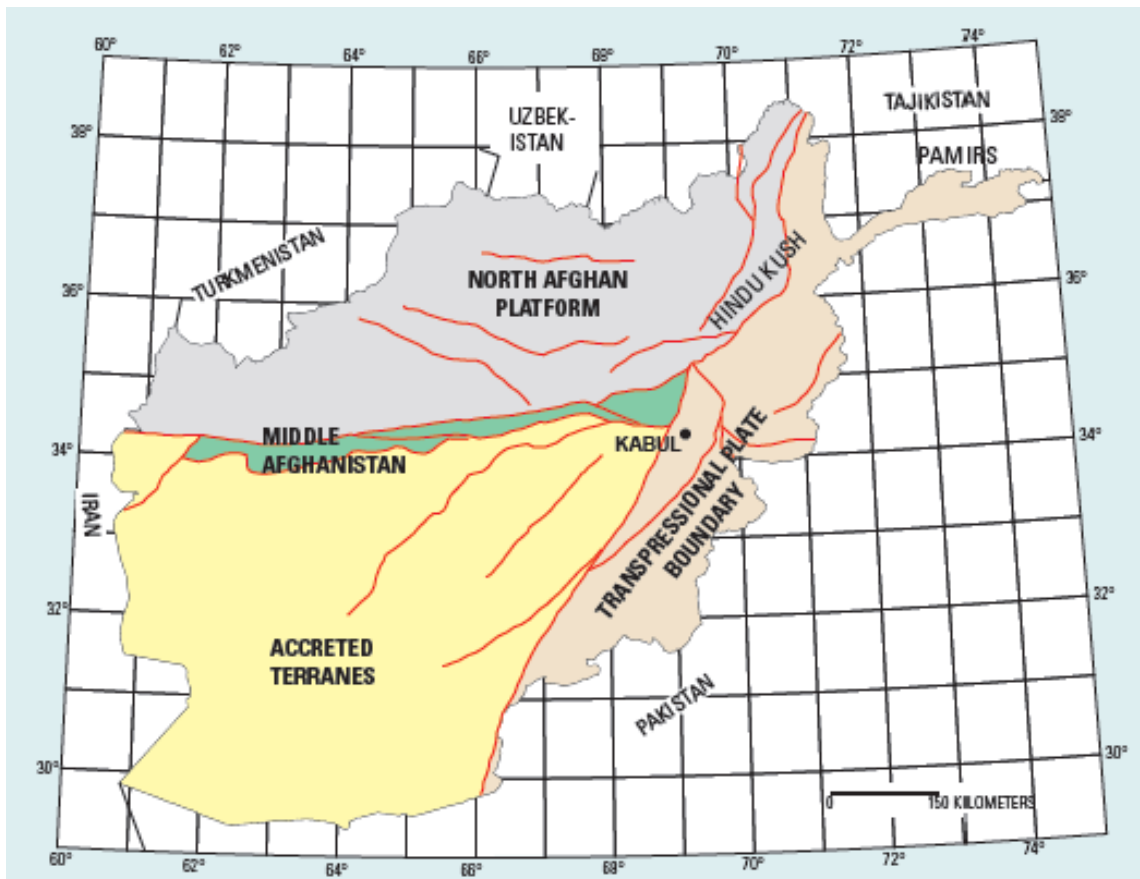
طوریکه در مقاله تذکر داده شده، افغانستان روی ساختار های فعال جیولوجیک موقعیت دارد، که در آن هزاران شکستگی خورد و بزرگ موجود است (شکل 1).

شکل 1: شکستگیهای خرد (رنگ سیاه) و بزرگ (رنگ سرخ) در افغانستان.

<https://pubs.usgs.gov/of/2005/1264/pdf/OFR-1264.pdf>

این شکستگیها باعث ایجاد کتله ها یا پلپتها و یا صفحات مختلف زمین گردیده اند (شکل 2).

شکل 2: صفحات و یا کتله های بزرگ زمین که در امتداد شکستگیها حرکات افقی و عمودی دارند.

https://pubs.usgs.gov/fs/2007/3027/pdf/FS07-3027_508.pdf

حرکات افقی و عمودی این کتله های زمین باعث ایجاد زلزله می گردد. هر قدر، که این حرکات شدید باشند و به هر اندازه ای که از نزدیک سطح زمین منبع گرفته باشند، به همان اندازه شدت زلزله نیز بیشتر شده و خسارات آن افزایش می یابد.

زلزله ای که به تاریخ دوم نوامبر 2025 در ولایتهای بلخ و سمنگان اتفاق افتاد، به شدت 6,3 در مقیاس ریشتر و از عمق 28 کیلو متری زمین نشأت کرده بود، که باعث تلفات جانی و خسارات مالی گردید. مرکز این زلزله در 22 کیلومتری غرب تا جنوب غرب ولسوالی خلم (تاشقرغان) قرار داشت. ارتعاشات این زلزله تا نواحی کابل نیز رسیده اند.

شکل 3: تنگی تاشقرغان، که در دره تاشقرغان و در مسیر شاهراه کابل - مزار شریف موقعیت دارد، بر اثر یک شکستگی به وجود آمده، که در امتداد آن رودخانه سمنگان جریان دارد. جریان این رودخانه طی مدتهای طولانی دره را تخریب و عمیقتر کرده. بر اثر بارانهای موسمی احجار دو طرفه این تنگی سست شده، باعث سنگریزه می گردد. وقوع زلزله این پروسه را تقویت کرده هر چند سالی شاهراه را مسدود ساخته برای ترافیک و مردم مشکلات زیاد خلق می کند.

<https://www.instagram.com/reel/Dloh5ssyuMJ>

این ناحیه در منطقه‌ای واقع شده، که محل برخورد **کمر بند فعال هندوکش - بامیان - سمنگان** است، که بر اثر برخورد صفحه هند با صفحه اوراسیا به وجود آمده است. ازین سبب این ناحیه یکی از مناطق زلزله خیز افغانستان به شمار می رود، که در آن بارها زلزله صورت گرفته و باعث مسدود شدن شاهراه کابل - مزار شریف و خسارات مالی و جانی گردیده است.

به این ترتیب دیده می شود، که زلزله بلخ و سمنگان، که اخیراً به وقوع پیوسته، دلایل طبیعی داشته و هیچ نوع ارتباطی با آزمایشات هسته‌ای پاکستان ندارد. امواج این زلزله از یک سو تا مزار شریف و از جانب دیگر تا مرکز سمنگان و حتی تا کابل رسیده است. اگر این ادعا، که گویا آزمایشات هسته‌ای پاکستان باعث این زلزله گردیده، راست می بود، موضوع باید بر عکس می شد، یعنی این امواج از پاکستان جانب افغانستان و تا شمال هندوکش می رسید. و این در حالیکه، که در مناطق سرحدی افغانستان و پاکستان امواج این زلزله ثبت نگردیده اند. علاوه بر این امواج زلزله طبیعی با امواجی، که بر اثر آزمایشات هسته‌ای به میان می آیند متفاوت اند. گذشته ازین دلایل زیاد دیگر موجود است، که چنین ادعائی را رد می کنند.

پایان

آرشیف: مقالات محترم داکتر عبدالحنان روستائی

د پانو شمیره: له 3 تر 3

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له موږ سره اړیکه ټینگه کړئ maqalat@afghan-german.de
یادونه: دلیکنی د لیکنیزې بڼې پازوالي د لیکوال په غاړه ده، هیله من یو خپله لیکنه له رالیرلو مخکې په څیر و لولئ